

Plenum

Torsdag 9.9.2021 kl. 16.01—18.33

17. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem

Regeringens proposition RP 115/2021 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Juho Eerola: Ärende 17 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till kommunikationsutskottet.

För remissdebatten reserveras, precis som vid föregående ärende, högst 30 minuter. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet. — Minister Harakka, varsågod.

Debatt

17.30 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Toivotan aluksi oikein hyvää syksyn aloitusta meille kaikille.

Ajoneuvoliikenteen on oltava turvallista ja sujuvaa niin kotimaassa kuin rajat ylittäväs-ti. Jotta liikenteen sujuvuus voidaan Euroopan laajuisesti varmistaa, on tärkeää hyödyntää digitalisaation mahdollisuudet. Osassa Euroopan maita on käytössä sähköisiä tietulleja. Euroopan unionin tavoitteena on, että jäsenvaltioiden tietullit olisivat yhteentoimivia ja seurasivat tekniikan uusinta kehitystä. Tällä hetkellä tietullijärjestelmien heikko yhteen-toimivuus aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia ja rasitteita niin eurooppalaisille autoilijoil-le kuin viranomaisillekin.

EU:ssa on nyt annettu uusi direktiivi, jolla pyritään korjaamaan sähköisiä tietulleja kos-kevan sääntelyn puutteita. Tämä uudistettu direktiivi tuo mukanaan uutta, pääosin melko lailla teknistä sääntelyä. Direktiivi ei kuitenkaan velvoita jäsenvaltioita ottamaan tietulleja käyttöön. Siitäkin päätetään jatkossa kansallisesti. On kuitenkin huomattava, että direktii-vin merkitys joissain jäsenvaltioissa voi olla suuri. Hyvin toimivat sähköiset tietullit voi-vat vähentää kansainvälisten maantieliikenteen harjoittajien hallinnollisia kustannuksia.

Hallitus on antanut esityksen uudeksi laiksi sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimi-vuudesta, ja tällä esityksellä pantaisiin kansallisesti täytäntöön tuo edellä mainittu direktii-vi. Vaikka esitys ei tuo mukanaan käytännön muutoksia, meidän täytyy kuitenkin EU:n jä-senvaltiona huolehtia direktiivin täytäntöönpanosta. Meillähän on Suomessa ollut voimas-sa samanniminen laki jo vuodesta 2014. Tätä lakia ei tietenkään ole käytännössä koskaan sovellettu, koska Suomessa ei ole käytössä sähköisiä tietulleja. Nyt annettulla esityksellä tehtäisiin tähän lainsäädäntöön direktiivin edellyttämät muutokset.

Arvoisa puhemies! Tällä ehdotuksella täytämme EU-oikeudelliset velvoitteemme, ja luotan, että tämä myös sisäistetään valiokunnan käsittelyssä. [Puhemies koputtaa] — Kii-tos.

Punkt i protokollet PR 94/2021 rd

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kärnä.

17.33 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia ministerille esittelystä. Tämä on varmasti perusteltu lakiehdotus, joka ei varmaankaan suuria poliittisia intohimoja valiokuntakäsittelyssä herätä.

Mutta olisin tässä yhteydessä kysynyt siitä, kun meillä on tässä maassa keskusteltu todella pitkään niin sanotusta vinjettimaksusta ulkolaiselle raskaalle liikenteelle ja valmistelukin oli viime hallituskaudella jo varsin pitkällä mutta sitä ei toteutettu. Ainakin tuolla kotimaakunnassani Lapissa koemme kyllä hivenen epäoikeudenmukaiseksi sen, että esimerkiksi norjalaiset rekat käyttävät Lapin tiestöä jopa maansisäiseen liikenteeseen maksamatta siitä mitään korvausta. Olisin kysynyt ministeriltä: onko tähän asiaan liittyen mitään viireillä, ja saammeko ulkolaiselle rekkaliikenteelle mahdollisesti jonkuntyyppisen tienkäytömaksun, jolloin he sitten osallistuisivat tähän meidän tiestömme ylläpitoon, eivätkä pelkästään sen tiestön kuluttajina vaan myös sitten maksajina?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Harakka.

17.34 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka: Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Kärnälle tästä kysymyksestä. Tämä vinjettiasiahan on ollut sellainen, joka on pohdituttanut todella paljon sekä liikenne- ja viestintäministeriössä että myös koko valtioneuvoston tasolla paitsi tällä hallituskaudella myöskin edellisellä, jolloin aivan loppuviihoilla tuo vinjettiesitys sitten saapui lopulta valtiovarainvaliokuntaan, mutta siinä oli niin merkittäviä EU-oikeudellisia ongelmia, että se ei tunnetuista syistä sitten siitä pystynyt etenemään.

Tämä nyt käsillä oleva lakiesitys ei myöskään tarkoita sitä, että alettaisiin valmistella kansallista vinjettijärjestelmää, niin tietoinen kuin olenkin varsinkin Käsivarrentien, tien 21, vaikeuksista, joita tällä tiellä tapahtuu, siis suistumisia sadoittain joka vuosi — se on aivan sietämätön tilanne, ja toivon, että löydämme joitain ratkaisuja siihen. Tämän direktiivin kansallinen täytäntöönpano ja kansallisen vinjettijärjestelmän valmistelu olisivat siis täysin toisistaan riippumattomia asioita, ja täytyy tietysti muistaa, että jos sitten tämmöiseen vinjettiin mennään, niin se valmisteluvastuu kuuluu valtiovarainministeriölle. Tokihan tämän esityksen säännökset voidaan ja varmaan pitääkin ottaa huomioon sitten tällaisessa valmistelussa ja toimeenpanossa.

Viime kesänähän saatiin päätökseen nämä vuosikausia kestäneet neuvottelut vinjettidirektiivin uudistamisesta. Siinähan tavoiteltiin näitten vinjettien eli aikaperusteisten tiemaksujen alasajoa, mutta tämä saavutti jäsenmaissa erittäin laajaa vastustusta. Silloisen kompromissin tuloksena sitten vinjettejä voidaan ottaa käyttöön tämän direktiivin voimaantuloa vielä kahdeksan vuoden siirtymäajalla, ja sen jälkeen vinjettejä voidaan kantaa poikkeussäännöksiin, perustelluissa tapauksissa komission notifioinnilla. Eli toisin sanoen estettä viisaalle ratkaisulle ei ole, mutta sitä viisautta ei ole löytynyt. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till kommunikationsutskottet.